

UCHWAŁA NR XLVII/319/2024
RADY POWIATU W PIŃCZOWIE

z dnia 20 marca 2024 roku

w sprawie przyjęcia Powiatowego programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących przemoc domową w powiecie pińczowskim na lata 2024-2028

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 107) w związku z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.) Rada Powiatu uchwala co następuje:

§1. Przyjmuje „Powiatowy Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2028” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§2. Traci moc Uchwała Nr XLI/222/2014 Rady Powiatu w Pińczowie z dnia 21 lutego 2014 roku w sprawie przyjęcia do realizacji Powiatowego programu oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie w powiecie pińczowskim.

§3. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Pińczowskiego.

§4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
mgr inż. Ireneusz Górszka

RADCA PRAWNY

Karolina Korczyńska
mgr Karolina Korczyńska
KL-936

**PROGRAM
KOREKCYJNO- EDUKACYJNY
DLA OSÓB STOSUJĄCYCH
PRZEMOC DOMOWĄ
W POWIECIE PIŃCZOWSKIM
NA LATA 2024-2028**

SPIS TREŚCI

- 1. WSTĘP**
- 2. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU**
- 3. CELE PROGRAMU**
- 4. ADRESACI PROGRAMU**
- 5. REALIZATORZY PROGRAMU**
- 6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU**
- 7. REALIZACJA PROGRAMU**
- 8. CZAS I MIEJSCR REALIZACJI**
- 9. SPOSÓB REALIZACJI**
- 10. ZAKŁADANE REZULTATY**
- 11. REGULAMIN**
- 12. SPOSÓB MONITOROWANIA I EWALUACJA**
- 13. ZAGROŻENIA**

1. WSTĘP

Idea oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec sprawców przemocy w rodzinie wywodzi się z przekonania, że z uwagi na fakt, iż zachowania przemocowe w rodzinie są wyuczone i przejmowane z pokolenia na pokolenie, istnieje możliwość korekty takich zachowań, połączonej z edukacją, niezbędną do uświadomienia sprawcy, że zachowania takie mają w istocie charakter przemocy wobec osoby najbliższej.

Program korekcyjno-edukacyjny został stworzony z przekonania, że praca z osobami stosującymi przemoc powinna skupiać się na poszukiwaniu rozwiązań, które będą pomocne do zmiany zachowań przemocowych na nieprzemocowe. Głównym założeniem programu jest skoncentrowanie się na ukształtowaniu umiejętności uczestników programu zgodnych z przyjętymi normami poprzez zachowania bez przemocy. Nawiązanie współpracy i wspólne wypracowanie dobrych rozwiązań, a także zrozumienie swoich zachowań stwarza możliwość zmiany postępowania u sprawcy. Biorąc pod uwagę problematykę przemocy w rodzinie, prowadzenie analizy i tworzenie strategii obejmuje w tym programie takie obszary jak: funkcjonowanie poznawcze, funkcjonowanie emocjonalne, poczucie własnej wartości oraz relacje z otoczeniem. W programie oddziaływania korekcyjne oparte są na wzmacnianiu zachowań i postaw pozytywnych w miejsce negatywnych.

Program został opracowany zgodnie z wytycznymi do tworzenia modelowych programów korekcyjno – edukacyjnych dla osób stosujących przemoc.

Program korekcyjno-edukacyjny jest jednym ze skutecznych sposobów oddziaływania na osoby stosujące przemoc w rodzinie, zawierającym określone elementy i strukturę działań oraz określonym w czasie, a po jego zakończeniu oceniany pod względem skuteczności i efektywności, poprzez monitoring zachowań osoby, która ukończyła program do 3 lat.

Wytyczne przyjmują m.in. podstawowe założenia do prowadzenia programów korekcyjno-edukacyjnych, wskazując, że:

- przemoc domowa jest wyuczonym zachowaniem, które przynosi zyski i straty dla sprawcy;
- przemoc domowa jest tolerowana i wzmacniana przez postawy i poglądy wielu ludzi często zakorzeniona jest we wzorach postępowania przekazywanych z pokolenia na pokolenie;
- przemoc domowa jest szkodliwym i raniącym nadużywaniem siły i władzy oraz dążenia do kontrolowania współmałżonki/współmałżonka, partnerki/partnera, dziecka lub sytuacji rodzinnej;

- można nauczyć się nie stosowania przemocy, nigdy nie należy godzić się na przemoc i rezygnować z jej powstrzymania;
- stosowanie przemocy w żadnym przypadku nie może być usprawiedliwiane stwierdzeniem, że było skutkiem prowokacji ze strony ofiary;
- korzenie przemocy domowej tkwią w stereotypach kulturowych i obyczajowych dotyczących płci, rasy, orientacji seksualnej, które usprawiedliwiają dyskryminację jednostek i grup społecznych;
- stosowanie przemocy domowej jest wyborem, za który sprawca ponosi odpowiedzialność moralną i prawną.

2. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU

Podstawą prawną do opracowania i realizacji programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest:

- Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (MP. z 2023, Poz. 1232);
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j.Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 z późn. zm.);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie Programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz.U. 2023 poz. 1163);
- Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia o zgłoszeniu się do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową lub w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową oraz wzoru zaświadczenia o ukończeniu tych programów, a także wzorów pouczeń w związku z uczestnictwem osób stosujących przemoc domową w tych programach (Dz.U. 2023 poz. 1164);
- Ramowy Program Korekcyjno-Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc Domową w Województwie Świętokrzyskim na lata 2023-2028 (Uchwała Nr 8395/23 Zarządu Województwa Świętokrzyskiego z dnia 29 grudnia 2023 r);

Powyższe akty prawne, oprócz zdefiniowania pojęcia przemocy w rodzinie, nakłada na organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, określając zakres pomocy udzielanej osobom doznającym przemocy oraz zadania w zakresie oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych dla

osób stosujących przemoc w rodzinie. Powyższe stanowi, iż zadaniem własnym powiatu jest opracowanie i wdrożenie do realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, natomiast zadaniem powiatu z zakresu administracji rządowej jest tworzenie i prowadzenie specjalistycznych ośrodków wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie oraz opracowanie i wdrożenie do realizacji programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie.

Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie jest zgodny z Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024–2030 (Dz. U. z dnia 15.11.2023r. poz. 1232) oraz z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach (Dz. U. 2023r. poz. 1158) a także z Rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową na podstawie art. 5a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535).

3. CELE PROGRAMU

Program korekcyjno – edukacyjny składa się z dwóch zasadniczych elementów: korekcyjnego skupiającego się na wprowadzeniu zmian we własnym zachowaniu poprzez kształtowanie umiejętności samokontroli i nawiązywania prawidłowych relacji społecznych, rozpoznawania stanów emocjonalnych oraz odpowiedzialności za popełnione czyny. Aspekt edukacyjny skupia się na przekazaniu szeroko pojętej wiedzy dotyczącej zjawiska przemocy domowej.

Osoby stosujące przemoc często nie podejmują żadnych prób kontrolowania zachowań agresywnych, a odpowiedzialność za ich pojawienie się przerzucają na ofiary. Starają się usprawiedliwić i uzasadnić wykonane akty przemocy, nie widząc w sobie winy. Wpływ na gwałtowność i intensywność reagowania emocjonalnego sprawcy mają również uwarunkowania biologiczne, jak i kulturowe, bowiem przez długie lata przemoc, szczególnie w stosunku do kobiet i dzieci miała przyzwolenie obyczajowe i prawne, jednak to nie usprawiedliwia w żaden sposób osoby stosującej przemoc i nie znosi odpowiedzialności za ich czyny.

Program korekcyjno-edukacyjny pełni rolę pomocniczą i ma za zadanie wzmacniać skuteczność ochrony ofiar przed osobami stosującymi przemoc domową, powstrzymać ich

i prowadzić do zakończenia przemocy domowej. Ważna jest praca z całym systemem rodzinnym.

Podstawową rangę w przeciwdziałaniu przemocy domowej przypisuje się interwencji karno-administracyjnej.

Podstawowym i głównym celem działań programowych jest pomoc osobom stosującym przemoc w rodzinie w zaprzestaniu stosowania przemocy poprzez edukację mającą na celu:

- rozpoznanie i zmianę zachowań i postaw osób stosujących przemoc w rodzinie,
- uświadomienie sprawcy czym jest przemoc,
- uzyskanie świadomości własnych zachowań przemocowych i stanów emocjonalnych,
- rozpoznanie sygnałów ostrzegawczych zapowiadających zachowania przemocowe,
- opracowanie „planu bezpieczeństwa” zapobiegającemu użyciu siły i przemocy,
- nabycie nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów, sporów w rodzinie, umiejętności wychowawczych bez użycia agresji,
- nabycie umiejętności partnerskiego układania stosunków w rodzinie, korzystania z pomocy innych,
- nabycie umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć,
- trening umiejętności społecznych,
- trening zastępowania agresji,
- realizację własnych potrzeb w sposób nie krzywdzący innych osób.

Program nie stanowi formy osobistej psychoterapii sprawcy a jedynie koryguje jego niepożądane, szkodliwe zachowanie i postawy. Nie rezygnujemy jednak całkowicie z udzielania pomocy psychologicznej dla sprawców, która stanowi uzupełnienie oferty uczestnictwa w tym programie.

Niniejszy program korekcyjno – edukacyjny jest formą oddziaływań, który skupia w sobie zarówno modelowe, jak i autorskie pomysły osób realizujących program, elementy procesu grupowego jak i doświadczenia takich nurtów pracy z osobami stosującymi przemoc jak: podejście skoncentrowane na rozwiązaniach, program z Duluth, Trening Zastępowania Agresji, terapia oparta na schematach w oparciu o doświadczenia terapeutyczne osób prowadzących. Program jest realizowany poprzez: psychoedukację na temat form przemocy, samoobserwację uczestników, ćwiczenia umiejętności społecznych, trening zachowań asertywnych, dyskusję grupową, monitoring i ewaluację.

4. ADRESACI PROGRAMU

Program kierowany jest do osób z Powiatu Pińczowskiego, stosujących przemoc domową, zarówno kobiet, jak i mężczyzn. Uczestnikami programu mogą być:

- osoby samodzielnie zgłaszające się,
- osoby kierowane przez sąd, skazane za przestępstwo przeciwko rodzinie ze stwierdzeniem sprawstwa przemocy, korzystające z warunkowego zawieszenia wykonywania kary pozbawienia wolności,
- osoby kierowane przez organy ścigania objęte procedurą Niebieskiej Karty,
- osoby kierowane przez pomoc społeczną, organizacje pozarządowe, Kościół, organizacje kościelne i inne instytucje.

W programie nie mogą brać udziału:

- osoby z zaburzeniami psychicznymi, bez wcześniejszej konsultacji psychiatrycznej (osoby te mogą być uczestnikami programu, jeżeli psychiatra nie zgłosi przeciwwskazań oraz osoby z poważnymi zaburzeniami emocjonalnymi).
- osoby stosujące przemoc domową, u których rozpoznano uzależnienie od alkoholu, narkotyków lub innych środków psychoaktywnych w pierwszej kolejności powinny zostać skierowane na terapię leczenia uzależnienia (osoby te mogą uczestniczyć w programie po przejściu podstawowego programu leczenia odwykowego, lub w trakcie takiego leczenia – wyłącznie za zgodą terapeuty uzależnień)

Regulamin uczestnictwa

Warunkiem uczestnictwa w programie jest:

- przyznanie się do stosowania przemocy
- zachowanie abstynencji (osoba uzależniona- podjęcie terapii uzależnień)
- systematyczne uczestnictwo w spotkaniach
- powstrzymanie się od zachowań przemocowych
- respektowanie ustalonych zasad

Nieprzestrzeganie powyższych warunków skutkuje wyłączeniem uczestnika z programu.

5. REALIZATORZY PROGRAMU

Zgodnie z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy

domowej opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową należy do zadań zleconych z administracji rządowej realizowanych przez powiat. Powiat może zlecić realizację tego zadania w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie podmiotom wymienionym w art. 3 tejże ustawy.

Realizatorem programu jest Powiat Pińczowski, w którego imieniu działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Koordynatorem programu jest Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie lub osoba przez niego wyznaczona.

Realizacja oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie wynika z ustawowych zadań:

- a) zadania własne powiatu wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (art. 6 ust. 3 pkt 1): opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie (ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535).

Uzasadnienie: Praca z osobami stosującymi przemoc winna mieć charakter interdyscyplinarny – zarówno na etapie interwencji, diagnozy, terapii, jak i funkcjonowania post-terapeutycznego. Działania te realizują instytucje powiatowe i gminne.

W programie określone winne być zadania podmiotów – instytucji i organizacji - w tym zakresie.

- b) zadanie z zakresu administracji rządowej realizowane przez powiat: (art. 6 ust. 4 pkt 2): opracowywanie i realizacja programów oddziaływań korekcyjno - edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie (ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249 oraz z 2023 r. poz. 289 i 535).

Realizacja Powiatowego Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie może być zlecona innemu podmiotowi.

Realizator lub inny podmiot, któremu zlecono realizację prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zobowiązany jest w stosunku do każdego uczestnika prowadzić indywidualną kartę przebiegu programu obejmującą m.in. diagnozę stosowanej przemocy, uwagi i wnioski oraz wskazania do pracy ze sprawcą, jak również prowadzić dokumentację uczestników programu zgodnie z ustawą o ochronie danych osobowych z dnia 29 sierpnia 1997 r. (Dz. U. 2014 r. poz. 1182, z późn. zm.).

Realizator programu winien zapewniać zatrudnienie prowadzącym program o odpowiednich

kwalifikacjach, zgodnych z § 3 Rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie standardu podstawowych usług świadczonych przez specjalistyczne ośrodki wsparcia dla osób doznających przemocy domowej oraz wymagań kwalifikacyjnych wobec osób zatrudnionych w tych ośrodkach (Dz. U. 2023r. poz. 1158), mając na względzie zapis w § 4 w/w Rozporządzenia.

W przypadku gdy Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie zleci realizację prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych innemu podmiotowi, podmiot ten jest zobowiązany każdorazowo, całą dokumentację dotyczącą uczestnictwa sprawcy w zajęciach dostarczyć do siedziby w terminie jednego miesiąca od daty zakończenia udziału osoby stosującej przemoc w zajęciach.

6. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Opracowanie i realizacja programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc w rodzinie należy do zadań w zakresie administracji rządowej realizowanych przez powiat. Środki na realizację i obsługę tego zadania zapewnia więc budżet państwa. W związku z tym, planowanie wydatków następuje na poziomie powiatów rokrocznie, a realizacja programu uzależniona jest od wysokości środków przekazanych samorządowi powiatowemu z budżetu państwa na ten cel.

7. CZAS I MIEJSCE REALIZACJI

Program korekcyjno-edukacyjny realizowany będzie w oparciu o zasoby lokalowe Starostwa Powiatowego w Pińczowie w zakresie formalnego naboru uczestników.

Indywidualne spotkania odbywać się będą w pomieszczeniach Ośrodka Interwencji Kryzysowej.

Zajęcia grupowe organizowane będą w pomieszczeniach należących do zasobów lokalowych Starostwa Powiatowego.

Partnerzy Programu

Założenia programowe w skutecznym osiągnięciu założonych celów i rezultatów przewidują współpracę z instytucjami i organizacjami, którymi są:

- Ośrodki Pomocy Społecznej (Zespoły Interdyscyplinarne),
- Sąd,
- Kuratorzy zawodowi,
- Policja,

- Służba zdrowia
- Organizacje pozarządowe, kościoły i organizacje kościelne,
- Rodziny uczestników programu.

8. SPOSÓB REALIZACJI

Program korekcyjno-edukacyjny na terenie Powiatu Pińczowskiego prowadzony będzie w latach 2024-2029 w warunkach wolnościowych. W każdym roku prowadzenia programu zakłada się zrealizowanie 1 pełnego cyklu programu. Łączny czas trwania programu obejmuje minimum 40 godzin zegarowych na jednego uczestnika.

- Realizacja programu uzależniona jest od liczby osób zgłaszających się do udziału w zajęciach. Program będzie realizowany w grupie min. 5 osób, a nie większej niż 15 osób.
- Zajęcia będą odbywać się cyklicznie w formie zarówno spotkań grupowych, jak i indywidualnych. Podstawową formą oddziaływań korekcyjno – edukacyjnych będzie jednak praca grupowa, a uzupełnieniem – praca indywidualna.
- Harmonogram spotkań i czas trwania zajęć w poszczególnych dniach będzie przedstawiony uczestnikom programu i będzie mógł być modyfikowany w celu umożliwienia odbycia wszystkich zajęć przewidzianych w programie. W uzasadnionych przypadkach program może być realizowany również w soboty.
- Przerwy między kolejnymi zajęciami nie powinny być dłuższe niż dwa tygodnie.
- Wskazane jest, aby Program prowadzony był przez dwie osoby, najlepiej kobietę i mężczyznę.
- W przypadku realizacji programów psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową w tym samym miejscu, w którym udziela się pomocy i wsparcia osobom doznającym przemocy domowej, należy zadbać o bezpieczeństwo osób doznających przemocy domowej.

Etapy realizacji programu:

Etap I: spotkania jednogodzinne i indywidualne dla każdego uczestnika programu w celu rozpoznania diagnostycznego oraz zakwalifikowania (bądź nie) do uczestnictwa w programie;

Etap II: spotkania grupowe oraz indywidualne, których celem jest przekazanie treści edukacyjnych i korekcyjnych;

Etap III: monitoring i ewaluacja.

Zajęcia grupowe będą prowadzone w formie wykładów, psychoedukacji, psychodramy,

odgrywania scenek sytuacyjnych, „burzy mózgów”, rozmów, ćwiczeń umiejętności, analizy zadań domowych.

W trakcie realizacji programu obowiązuje następująca dokumentacja:

- kwestionariusz wywiadu;
- oświadczenie uczestnika o dobrowolności uczestnictwa;
- oświadczenie uczestnika o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych do celów realizacji programu;
- oświadczenie uczestnika o akceptacji warunków uczestnictwa w programie;
- listy obecności na zajęciach;
- konspekty zajęć.

Osoba odpowiedzialna za realizację spotkań indywidualnych będzie zobowiązana m.in. do:

- przeprowadzenia indywidualnej diagnozy osób biorących udział w programie;
- podpisania z każdym uczestnikiem programu oświadczenia o akceptacji reguł w programie korekcyjno – edukacyjnym;
- prowadzenie listy obecności;
- sporządzenia sprawozdania.

Osoba odpowiedzialna za realizację zajęć grupowych (edukacyjnych i korekcyjnych) będzie zobowiązana do:

- prowadzenia listy obecności;
- sporządzenia sprawozdania dotyczącego oceny końcowej postępów osób uczestniczących w zajęciach;
- prowadzenie dokumentacji zajęć, w których należy ująć: termin spotkania, tematykę, podpisy osób prowadzących, listy osób uczestniczących w poszczególnych zajęciach.

Po ukończeniu cyklu spotkań i obecności w min. 75% zajęć, uczestnik otrzyma zaświadczenie o ukończeniu zajęć programu, a w przypadku min. 50 % obecności – może uzyskać zaświadczenie o udziale w programie”.

Uczestnicy po zakończeniu programu otrzymują „Zaświadczenie” informujące o uczestnictwie w zajęciach programu korekcyjno-edukacyjnego dla osób stosujących zachowania agresywne i przemocowe, z którego nie wynika czy ukończyli program, czy też tylko brali w nim udział.

Każdy uczestnik programu korekcyjno-edukacyjnego dla sprawców przemocy ma założoną osobną teczkę, w której gromadzona będzie cała dokumentacja dotycząca jego osoby, w tym: „Kontrakt”, wstępne rozeznanie diagnostyczne, karty pracy ze sprawcą obrazujące

podejmowane działania, ankiety, zaświadczenia, dokumentacja z monitoringu (bieżącego i po zakończeniu programu w okresie do lat 3), notatki, protokoły lub inne dokumenty potwierdzające realizację programu .

Rozpoznanie indywidualnej sytuacji obejmuje zadania:

- rzeczywiste okoliczności skierowania do programu,
- określenie czy uczestnik programu aktualnie stosuje przemoc,
- motywację kandydata do wzięcia udziału w programie,
- formy i okoliczności przemocowych zachowań oraz stopień krytycyzmu wobec tych zachowań,
- historię zachowań przemocowych
- aktualną sytuację rodzinną i zawodową,
- cechy osobiste istotne dla pracy korekcyjnej,
- doświadczenie związane z nadużywaniem alkoholu i narkotyków,
- historia pomocy medycznej i psychoterapeutycznej w zakresie zaburzeń psychicznych,
- kontakty z wymiarem sprawiedliwości.

Uzyskane informacje objęte są zasadą poufności z wyjątkiem informacji wskazujących na popełnienie czynów zabronionych przez prawo.

Przed przystąpieniem do II etapu programu uczestnicy podpisują kontrakt określający zasady uczestnictwa w programie, który zawiera:

- formalne wymogi systematycznej obecności na zajęciach wraz z określeniem sankcji za uchylenie się od udziału w programie,
- zobowiązanie do powstrzymania się od przemocowych zachowań w kontaktach z członkami rodziny i innymi ludźmi,
- zobowiązanie do powstrzymania się od spożywania alkoholu i zażywania substancji psychotropowych,
- obowiązek bezpiecznego i zgodnego z zasadami współżycia społecznego zachowania w trakcie uczestnictwa w zajęciach,
- uznanie osobistej odpowiedzialności za fakt stosowania przemocy w rodzinie

Wobec osób, których uczestnictwo w programie związane jest z decyzją sądu, policji lub prokuratury stosuje się powiadamianie tych organów o:

- przystąpieniu sprawcy przemocy do programu,
- każdej sytuacji uchylenia się od udziału w programie,

- zakończeniu uczestnictwa w programie.

Fakt uczestnictwa w programie osób dobrowolnie zgłaszających się jest objęty tajemnicą.

9. ZAKŁADANE REZULTATY

Działania diagnostyczne, edukacyjne i ćwiczenia mają przyczynić się do:

- uświadomienia sprawcy czym jest przemoc,
- uzyskania przez niego świadomości własnych zachowań przemocowych wobec bliskich,
- nabycia nowych umiejętności służących rozwiązywaniu konfliktów i sporów w rodzinie,
- nabycia umiejętności konstruktywnego wyrażania uczuć,
- nabycia umiejętności partnerskiego współdziałania w rodzinie oraz korzystania z pomocy innych,
- zaprzestanie używania przemocy.

10. SPOSÓB MONITOROWANIA I EWALUACJA

Przebieg i efekty oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych wobec osób stosujących przemoc w rodzinie objęte są działaniami monitorującymi i ewaluacyjnymi prowadzonymi przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie jako jednostka realizująca w imieniu Powiatu Pińczowskiego program lub podmioty, którym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie zleciło realizację prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych w trakcie jego trwania i w okresie do **3 lat** po jego zakończeniu. Monitoringowi i ewaluacji podlega zarówno udział osób stosujących przemoc domową w programie, jak i zachowania „przemocowe” uczestników programu (zarówno w trakcie, jak i w okresie po jego zakończeniu).

Za osobę, która przystąpiła do Programu korekcyjno-edukacyjnego uznaje się osobę, która podpisała kontrakt określający zasady uczestnictwa w programie, odbyła indywidualną rozmowę z trenem oraz uczestniczyła w min. 3 godzinach zegarowych spotkań grupowych i/lub indywidualnych.

- Za osobę, która ukończyła Program korekcyjno-edukacyjnego uznaje się osobę, która odbyła minimum 40godzin zegarowych zajęć w ramach prowadzonego przez dany powiat programu korekcyjno-edukacyjnego.

Monitorowanie

Rekomenduje się, aby monitoring opierał się na następujących zasadach:

- 1) Badanie stosowania przemocy domowej przez uczestnika podczas udziału w programie

- minimum dwa razy.
- 2) Badanie stosowania przemocy domowej przez uczestnika po zakończeniu udziału w programie – minimum dwa razy.
- 3) Wskazaniem do częstszego monitoringu jest stwierdzony przez osobę prowadzącą program brak zmiany zachowania uczestnika programu i wysoki poziom zagrożenia osób doznających przemocy ze strony uczestnika programu.
- 4) Rekomenduje się, aby realizatorzy programu utrzymywali kontakt z osobami pokrzywdzonymi przez uczestnika programu (zarówno w trakcie trwania programu, jak i po jego zakończeniu przez okres 3 lat). Formy tego kontaktu powinny chronić bezpieczeństwo osób doznających przemocy oraz dostarczać rzetelnych informacji o zachowaniu uczestników programu wobec członków swej rodziny i obecnej sytuacji w rodzinie.
- 5) Monitorowanie efektów dotyczy przede wszystkim celu głównego programu, jakim jest powstrzymanie osoby stosującej przemoc przed dalszym jej stosowaniem i zatrzymanie przemocy domowej.
- 6) W sytuacji powzięcia przez prowadzącego program informacji o dalszym stosowaniu przemocy przez uczestnika programu należy zastosować odpowiednie kroki zapobiegające kolejnym przypadkom stosowania przemocy – od konsultacji indywidualnych, rozmów ostrzegawczych, poprzez analizę sytuacji w grupie, po zawiadomienie odpowiednich służb. Występowanie przypadków świadczących o stosowaniu przemocy przez uczestnika programu nie powinno stanowić podstawy do wykluczenia z programu, powinno natomiast spotkać się ze zdecydowaną reakcją prowadzących program, celem zapobieżenia poczuciu bezkarności uczestników.
- 7) Działaniami monitorującymi obejmuje się również osoby, które uczestniczyły w programie realizowanym na terenie jednostek penitencjarnych.
- 8) Monitoring może przeprowadzać osoba realizująca program lub inna osoba czy podmiot wyznaczony do tego zadania.
- 9) Rekomenduje się prowadzenie monitoringu przez instytucję realizującą program. Monitoring może być prowadzony we współpracy z innymi służbami, w tym: policją, kuratorami, pracownikami socjalnymi, asystentami rodziny, pod warunkiem wcześniejszego ustalenia zasad współpracy w tym zakresie. Dane do monitoringu mogą być również pozyskane od instytucji, które kierowały osobę stosującą przemoc do programu.
- 10) Badanie skuteczności programów korekcyjno-edukacyjnych powinno być prowadzone

przez okres 3 lat od ukończenia programu.

Ewaluacja

Ewaluację prowadzi zlecający zadanie tj. właściwe powiatowe centrum pomocy rodzinie lub podmioty, którym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie zleciło realizację prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych.

Kryteria ewaluacyjne:

- adekwatność – to stopień zgodności zawartości merytorycznej programu z założonymi celami (wskazanymi w rozporządzeniu),
- skuteczność – to stopień osiągnięcia założonych celów (zdolność sprawców do powstrzymania się od przemocy),
- użyteczność – to stopień zgodności programu z oczekiwaniami uczestników,
- trwałość – to stopień, w jakim efekty programu oddziałują po jego zakończeniu (okres, w jakim uczestnik kontrolował swoje zachowanie tj. nie stosował przemocy).

Wskaźniki oceny programu:

1. Liczba osób, które rozpoczęły program (wybrać główny powód uczestnictwa, daną osobę wskazując tylko raz):
 - a) z własnej woli (w stosunku do liczby osób, które go ukończyły),
 - b) zostało skierowanych przez sąd (w stosunku do liczby osób, które go ukończyły),
 - c) w związku z wszczęciem procedury „Niebieskie Karty” (w stosunku do liczby osób, które go ukończyły),
 - d) w związku z podpisaniem kontraktu socjalnego (w stosunku do liczby osób, które go ukończyły),
 - e) z innych powodów (jakich? w stosunku do liczby osób, które go ukończyły).
2. Liczba osób, które przerwały program ze wskazaniem powodu/ów (w stosunku do liczby osób, które go rozpoczęły).
3. Liczba osób, które ukończyły program (w stosunku do liczby osób, które go rozpoczęły).
4. Liczba osób, które ukończyły program i ich zdaniem realizowany program zgodny był z ich oczekiwaniami.
5. Liczba osób, które ukończyły program i ponownie dopuściły się zachowania przemocowego, z uwzględnieniem głównego czynnika powodującego przystąpienie do programu:
 - a) z własnej woli,

- b) zostało skierowanych przez sąd,
- c) w związku z wszczęciem procedury „Niebieskie Karty”,
- d) w związku z podpisaniem kontraktu socjalnego,
- e) z innych powodów (jakich?).

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie lub podmiot, któremu Centrum zleciło realizację prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych, realizujący program powinien minimum raz na pół roku otrzymać informację dotyczącą funkcjonowania sprawcy w środowisku domowym. W związku z powyższym Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie lub podmiot, któremu Centrum zleciło realizację prowadzenia oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych zobowiązany jest współpracować w powyższym zakresie z Zespołem Interdyscyplinarnym funkcjonującym oraz ośrodkiem pomocy społecznej w gminie właściwej ze względu na miejsce zamieszkania uczestnika programu.

Z ewaluacji sporządza się raport ewaluacyjny przygotowany w oparciu o przedstawione kryteria.

W raporcie zawiera się:

- opis programu,
- zastosowaną procedurę ewaluacyjną,
- informacje o liczbie uczestników programu, które nie wyraziły zgody na monitoring, - uzyskane wyniki,
- wnioski,
- rekomendacje.

Metody ewaluacji i monitoringu:

- ankieta,
- wywiad,
- obserwacja,
- rozmowa.

11. ZAGROŻENIA

Program korekcyjno - edukacyjny dla osób stosujących przemoc realizowany przez Powiat Pińczowski, w którego imieniu działa Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pińczowie to ułożony w określonym czasie ciąg działań zmierzających do wybranej, specyficznej grupy odbiorców, wymagający zaangażowania środków rzeczowych, ludzkich i finansowych.

Realizacja założeń programowych wiąże się nierozzerwalnie z ryzykiem wystąpienia zjawisk

czy działań, które mogą mieć negatywne skutki dla przebiegu całego programu lub jego poszczególnych części.

Najistotniejsze zagrożenia wiążą się z:

1. brakiem wystarczającej ilości zewnętrznych środków finansowych, od których realizacja programu jest zależna.
2. brakiem dostatecznego zainteresowania adresatów uczestnictwem w jego działaniach.

Bardzo ważnym elementem prowadzenia programu jest ścisła i umiejętne współpraca z partnerami programu, co pozwoli na rzetelne zebranie potrzebnych informacji oraz umożliwi dostosowanie programu do potrzeb uczestników. Ważna jest również rzetelna i bieżąca ocena realizacji poszczególnych etapów programu oraz skuteczny monitoring.

PRZEWODNICZĄCY
RADY POWIATU
mgr inż. Irena Górska